

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Áldékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — k.
Negyedévre	„ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, december 28.

Vegyük le a napirendről.*

Lázár Miklós királyi ügyész nagyon de nagyon rossz szolgálatot tett a magyar és román elem közötti békének akkor, mikor Avraám Jankut *bandita főnöknek* nevezte. Ezzel felidézte az összes román-ság idegenkedését a magyar ügy ellen, de felidézte a magyarság gyűlöletét is a román-ság ellen. Még nagyobb a Lázár ki-rohanásának veszedelmes volta, ha tekintetbe vesszük, hogy Ausztria és Magyarország éppen most van abban a szomorú stádiumban, hogy a monarchiában a szláv elemek sulya és befolyása csaknem ellensúlyozhatatlanul növekedve, a kiegyezés egész épületét lassan, de biztosan ássa alá. Mert tagadni nem lehet, hogy a kvótá-tárgyalások meggyűlöletének és az osztrák parlamentarizmus csődje az egész vonalon a csehek győzelmét jelenti.

Ily körülmények közt, a magyarok és románoknak egymás ellen való ingerlése

* Ismert kézből, jónévű íróktól kaptuk e cikket, melynek az a célja, hogy kiegyenlítően segítsen az éles ellentéteket, melyeket a Janku szobor-per idézett elő. A magyar történetírás meglehetősen tisztázta már Janku Ábrahámnak 1848-49-iki szereplését. A jeles magyar történetírónak, dr. Márki Sándornak objectív cikke a Pallas-Lexikonban olyan színben állítja a tragikus véget ért román népevért a magyar közvélemény elé, hogy különb epithetonra tarthat számot, mint a milyennel a gyulafehérvári ügyész illette. De viszont az a vehemencia, amellyel a román sajtó és a tiltakozások hosszú sora tárgyalja ezt az ügyet, semmiképpen sem alkalmas meghozni a kiegyenlítést; mert e cikkekben olyan kifakadások hangzanak el a magyar állam ellen, amelyek szó nélkül hagyni nem lehet. A magyar állam ezen ellenségeit pedig, úgy látszik, szép szerivel már nem lehet jobb utra téríteni. Szerk.

halálos bűn, mert a szláv-ság rohamos emelkedése mindkét elemnek egyaránt azt parancsolja, hogy az egymás iránti ellenszenvvel, bármily nagy volt legyen az a multban, hagyjanak fel és a multa fátyolt vetve mentsek meg azt, ami még menthető.

A Lázár Miklós kifakadását, most a román-ság részéről a tiltakozásoknak egész vihara követi úgy a sajtóban, mint a társadalomban és előtérbe tolatik azon férfiak alakja, a kinek nevével mindent összefüggésbe szoktak hozni, ami a románok és magyarok egymás elleni gyűlölködését felkeltheti.

Annál kevésbé szabad pedig ezt a gyűlölséget felkölteni igaztalan állításokkal, mert ami Jankunak személyét illeti, az *nem volt bandita főnök*, sőt mint az összes történelmi források egybevetésénél kitűnik, még magyargyűlölő sem volt. Számátalan magyar család neki köszönte és köszöni, hogy megmenekült. Az ő harczainak nem a magyargyűlölet adta meg az alapot, hanem népének rajongó szeretete. Azt hitte, hogy a román népért csak úgy tehet nagyot és sokat, ha Bécs érdekében a magyar csapatok ellen harczba viszi a román-ságot. Mihelyt látta hogy ez irányban félrevezették, kész volt a békére, nem tőle függött, hogy ez nem sikerült. Mikor pedig szomoruan kelle tapasztalnia, hogy amit Ausztriától a »lázadó« magyarok kaptak, ugyanazt kapták az »immer unzufriedene Walachen« — jutalom gyanánt, visszautasítva minden személyének szóló kitiintetést, visszavonult a keserű csalódás fájó érzetével, mely

aztán az örülésbe vitte lelkét. Nem rabló-főnökök tesznek így.

Érthető az, hogy a magyarság, különösen annak elfogult része, gyűlöli ma is Jankut, mert hiszen aki az ellenséggel tart, bármily okból, nem szokás azt szeretni, hanem árulónak tartják. Ezen az alapon tartják árulónak Görgeit. Ezen az alapon ítélik el azokat, akik az abszolút kormány ideje alatt hivatalt vállaltak. Ezen az alapon zudult a magyarság gyűlölete mindig azokra, akik a bécsi abszolútizmus szellemét akarták visszaidézni. Senki sem szereti azokat, akik ellenségei, mindaddig, amíg a harcz tart, míg a teljes béke helyre nem állott.

Amde az sem megmagyarázhatatlan, hogy a román-ság tiltakozik a Janku emlékének megcsufolása ellen, mert hiszen érette küzdött s azért a trónért és azért az uralkodóért, akinek hűségére annak idején a román-ságot a hatalom feleskette. A Janku tragikus, szomorú sorsa nem hagyta a román-ságot érintetlenül.

Egyik fiatal román író nem rég írta a balázsfalvi »szabadság mezején« levő emlékkőről, hogy »nagy kár — ugymond — hogy nincs valahol egy fényképész, hogy lefotografálna azt a követ, hogy majd akkor, ha az idők vihara elpusztítja, legalább a képe emlékeztessen rá bennünket, hogyan tudja a német meghálálni, egy lojalis nép áldozatait.«

Még a legmagyarosabb érzelmű román is, ha Janku sorsára gondol, azt mondja: »Miért kellett mindennek így történnie?«

Szomorú dolog lenne hát, nagyon szomorú, ha ezt a vihart nem lehetne

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A nagy ebéd.

Németből fordította: P. A.

Mindketten a legboldogabb életet folytatták. Még ma is, mikor már az ezüst menyekző felé közelednek, annyira szeretik egymást, mint akkor, mikor Antal az ő Katiczáját, akit ma »anyuská«-nak nevez, mint viruló leányt az oltárhoz vezette, és ha este a nagy petróleumlámpa alatt, melyet tavaly hozott a Jézuska, együtt ülnek és csevegnek, azt hiáné az ember, hogy a pár mézes heteit éli.

— De mindenütt van valami, — tartja a közmondás, és így Druckmann Antal ur és Druckmann, született Schwingenschlögel Katalin asszonyság közt is volt »valami,« — és ez a rokonság volt. Esküdt ellensége volt Antal a rokonságnak, és ha Kati levelet írt Éva nagynénjének, ráncz vonult végig Antal homlokán, és ha a férfi kezdett rokonságáról beszélni, Kati asszony biztosan nem hagyta annyiban, és különösen a »Schneider-nagynéni« volt az, akire Druckmann Katalin nagyon haragudott. A »Schneider nagynéni« ugyanis egy gazdag szatócsnak a lányát tartogatta unoka-öcscse-ura számára, és kézzel-lábbal tiltakozott az ellen, hogy Antal Katit vegye el, akinek semmije sincs, mint hozománya, melyet anyja azonfelül részletekben szerzett heti forintjéért. Hogy a mai Druckmann Katalin a »Schneider-nagyné-

ninek« ezt a tettét meg nem bocsáthatta, azt említeni sem kell.

Képzeltető tehát, milyen szemmel nézett férjére, midőn ez így szól ebéd után, abban a bizonyos szünetben, midőn az ember fogát piszkálja, szivart vág vagy pipáját megtölti.

— Anyuska! Majd elfelejtettem! Képzeld, ki jön holnapután hozzánk. Na, el nem találod. A »Schneider-néni« jön!

— Ugy, ugy, szól az anyuska. — A »Schneider-néni« jön és itt fog lakni nálunk?

— Isten ments! Lakni Lajosnál fog, de egyszer csak meg kell hívunk ebédre. Nem-de?

— Istenem Uram! Ki tudja, elfogadja-e a meghívást? Anyám részletekben vette a hozományomat, és én magam is csak szegény lány voltam. A »Schneider-néni« azok a szatócsok bizonyosan finom ételekre szoktatták.

— Kérlek, ne emlegesd ezeket a régi dolgokat. Hisz azt már régen elfelejtette! Csak légy vele barátságos.

— Én? Hisz nincs nekem kifogásom a néni ellen, csak neki volt ellenem! Persze, ugy semmibe se kerül az utazása, ha Lajosnál a kanapén alszik és mindennap másnál eszik.

— Csitt, csitt! Elég már anyuska, különben tisztára azt hiszem, hogy te is olyan pletykás vagy, mint a többiek! Tehát vasárnap a »Schneider-néni« nálunk eszik!

Ezzel vége a beszédnek. Antal felveszi téli kabátját, megcsókolja Katit és hivatalába megy. Druckmanné kimondhatatlan izgalomban van. Elhatározza, hogy olyan ebédet fog készíteni,

hogy az udvari konyhán se különb, és minden órában más ételaport tervez, míg végre eldönti, hogy 3 pulykát vesz, a levesbe gombócokat készít és a pulykához salátát és befőttet ad; tésztának almásrétes lesz.

A nagy nap itt van, a selyem asztalterítőt feltette az asztalra, az asztalkendőket, melyeket egy éve ki nem vett a szekrényből, oda teszi a teríték mellé, az ezüst evőeszköz fénylik, a szobát tegnap alaposan kisurolta, és ma már háromszor porolt, csak hogy ne legyen por a butorokon. Minden készen áll a »Schneider-néni« elfogadására, és Druckmanné kimondhatatlanul örvend, hogy a »Schneider-néni« nem kevébbé fog mérgeledni, hogy oly csinos a lakása, ha anyja mindjárt csak részletekenként szerezte is meg hozományát.

Az aztán ölelgetés, csókolódzás, amint a »Schneider-néni« a szobába lép. A gazdag asszony vagy 1000 frt. áru ékszerrel rakott magára, hogy Kati mérgeledjék, Druckmanné pedig csinos házi ruha van, mely igen jól állott neki.

— Na, hisz neked itt pompás dolgod van! A király sem lakhatik kényelmesebben!

— Na Istenem, nem annyira. Nap-nap után csak megtakarít valamit az ember. Minden évben valamit. Ezt részletekre veszi az ember, amit lehet, mindjárt kifizeti, amint szegény embereknél szokás! — válaszolt Kati, nem egészen célzás nélkül, és nem sokára megkezdődött az ebéd, melynél Druckmann ur félelemmel és aggodalommal szolgál fel, mint ha félne, hogy a bomba tüstént eipattan.

izolálni. Ugy értem ezt az izolálást, hogy hagyjuk Lázárt és ellenfeleit veszekedni, de ne csináljunk szenzációt ebből a dologból fürmedvényekkel és sajtóperekkel.

Utóvégre is ezek a szenzációk semmi egyébire sem jók, mint a magyarságot és románságot egymás ellen ingerelni; már pedig ennek az országnak ezer éves története bizonyítja, hogy mikor e két elem egymás ellen harczra kelt, egyik sem nyert semmit, veszteni, mindakettőt sokat veszített. Mindkét elem gyöngülése aszláv elemek erősítését jelenti, ami pedig nagy veszedelmünk lenne.

Magyarország szempontjából föltétlen békére van szükségünk. Ne szitkozódjunk tehát és ne sértegezzünk ott, ahol alig behegedő sebeket kell orvosolni. Ne keressük többé, ki gyújtotta fel a házat, hanem látva a pusztulást, mely szemeink előtt terül el, építsük fel a régi hajlékot közösen, mert akik azt a régít felgyújtották, ellenségei voltak mindkét fajnak és bizony-bizony halálos bűn volna minden csepp magyar és minden csepp román vér, mely azokért ontatnék, kiknek e két elem egymástól való távoltartása valaha oly hasznos volt.

Ez a Janku-ügy csak fájdalmainkat idézi vissza. Magyarok és románok még mindig elfogultak ahhoz, hogy tisztán lássák a multakat. Ha szeretjük ezt a szegény hazát, ezt a kínos ügyet — végük le a napirendről.

A magyar delegáció nyilvános ülése.

(Déli 12 órakor.)

Elnök: Szapáry Gyula gróf.

Jegyzők: Münnich Aurél és Teleki Sándor gróf.

Jelen voltak a közös kormány részéről: Krieghammer Ödön báró közös hadügyminiszter, Spaun báró tengernagy a tengerészeti osztály főnöke és Kállay Béni közös pénzügyminiszter, valamint a közös kormány bejelentett képviselői, továbbá Széll Kálmán miniszterelnök,

Lukács László pénzügyminiszter és Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter.

Elnök déli 12 órakor az ülést megnyitván, az országos bizottság hitelesíti a mult ülés jegyzőkönyvét.

Ezután megszavaztatott harmadszori olvasásban a tegnap elfogadott előterjesztés.

Wodianer Albert báró, a gazdasági bizottság előadója, bemutatja a gazdasági albizottság előterjesztését a delegáció költségvetéséről, a melyet vita nélkül fogadtak el.

Elnök felkéri ezután a hetes összeegyeztető albizottság tagjait, hogy délutáni 2 órakor az előterjesztésnek az osztrák delegációban elfogadott szövegével való összeegyeztetése végett egybegyűlni sziveskedjenek és a delegáció nyilvános ülésének idejét fél 3 órára állapítja meg, mire az ülést berekesztik.

A jövő évi költségvetés.

A képviselőház pénzügyi bizottsága január 2-án kezdi meg az 1900. évi költségvetés tárgyalását. A bizottság délelőtt 11 órakor ül össze a képviselőház első emeleti helyiségében és legelőször a honvédelmi- és a vallás- és közoktatási miniszteriumok költségvetését veszi tárgyalás alá.

Külföld.

A délafrikai háboruban a főniek kezdenek szerepet játszani. Az amerikai sajtót az a meg nem erősített hír járja be, hogy a főniek között az Egyesült államok különböző részeiben szerves mozgalom indult meg, a melynek az a célja, hogy a főniek betörjenek Kanadába s ezzel előmozdítsák a burok ügyét. A Newyork-Journal jelentése szerint Hay külügyminiszter biztosította Pauncefoli angol nagykövetet, hogy mindent el fog követni, hogy az Egyesült-Államok semlegességét megővje. A nevezett lap hozzát teszi, hogy Pauncefoli egy Londonba küldött táviratban kiemelte a kanadai határ védelmének szükségességét.

Ez alkalommal ideje lesz és talán érdekes is valamit mondani a főniekről. Politikai szövetség ez, a mely Irországnak keleikezett oly

ezélből, hogy az angol uralmat meghiusítva, a szigetet független köztársasággá tegye. A szövetség működtetésének tulajdonképpen Irország és Észak-Amerika, a hol az ir nemzetiségű üldözöttek menedékhelyet találtak. Nevét egy ősi hadi szervezetből (fionua firinu) kapta.

A hágai béketanácskozás egyezményeit és három nyilatkozatát már átvizsgálták. Herczeg Münster e hó 28-án aláírja Hágában a konferencia megállapodásait. Csak a genfi egyezménynek a tengeri háborukra való alkalmazását illetőleg él Németország oly fönntartással, a minőt Anglia helyezett kilátásba. Ehhez a hirhez a »Nordd. Allg. Ztg.« a következő megjegyzést fűzi: Németország azzal, hogy hozzájárul a hágai határozatokhoz, a melyekhez Ausztria-Magyarország és Oroszország már hozzájárult, újabb jelentékeny bizonyítékát adja nyugodt, megfontolt politikájának, a mely szoros érintkezésben marad a velünk szövetkezett államokkal és egyszersmind bizalmas, barátságos szomszédviszonyt ápol a szomszéd orosz birodalommal.

A romániai adóreform ügyében a román szenátus tegnap nagy többséggel végleg megszavazta azt a kamarában már elfogadott törvényjavaslatot, a mely 5 százalékos adót vett ki a köz- és magántisztviselőkre, a katonai fizetésekre és a nyugdíjakra. Az új adó, a mely évenként körülbelül négy millió frankot fog hozni az államkincstárnak, 1900. január 1-én lép életbe.

A villamos vasut ügye.

— A közuti vasut beadványa. —

Nagyvárad, decz. 28.

Tegnapi számunkban részletesen irtunk a nagyvárad villamos vasut ügyének jelenlegi állásáról, melybe lényeges fordulatot hozott a közuti vasut kötelező nyilatkozata, melynek értelmében a szerződés lejáratát határidejét 6 hónappal meghosszabbítja.

A nagyvárad villamos vasut közuti vaspálya részvénytársaság tegnap ismét beadványt intézett a városhoz, a melyben kifejti bővebben tegnapelőtti nyilatkozata értelmét s a szerződésben is egyes pótlásokat tesz.

A beadványt a következőkben ismertetjük:

A közuti vasut kívánsága három részből áll: 1. Áramfejlesztő központi települ a sertés-vásárteret kéri kijelölni, hogy a telep a központon legyen. Ezzel szemben a nagypiaci területi állomás eltávolítását helyezi kilátásba. 2. Az építési határidőnek 8 hónapról 12 hónapra való kiterjesztését és 3. a Fő utcára kikötött kettős vágánynak részbeni elhagyását. Mellék kérdés a sinek közötti s melletti burkolóanyag dolga.

Ezekre új tárgyalást kér a társaság s szabatosabb megállapítást. Nem tudunk egyelőre a kérdés horderejéről véleményt mondani, míg nem ismerjük a gazdasági előnyöket, melyek a kérelem teljesítéséből a vasutra hárarnak. De ilyenek előállása esetén megfontolandó a kérdés, vajjon a vasut által fizetett 126.000 forint hozzájárulás felemelése nem volna-e indokolt, vagy esetleg más előnyök kikötése annak fejében, hogy a kért engedmények megadása által a vasut építési költségek tetemesen alá fognak szállani.

Egyelőre a közuti vasut kérelmét a következőkben ismertetjük:

Hogy a villamos vasut ügye mielőbb lebonyolítottassék, a közuti vasut a kötött szerződés jóváhagyását nem várta meg, hanem a felvéte-

A leves ki van tálalva és enni kezdenek. Druckmanné elpirul és annyira reszket, hogy a kanalat is alig tudja kezében tartani.

— Azt hiszem, a gombóc kissé kemény! — szólt kissé rekedt hangon.

— Mintha csak eltaláltad volna izlésem. Csak a kemény gombócot szeretem a levesben. Ha nagyon puha, nem is szeretem.

— Na, na! Ez mégis olyan, mint a kő! De ennek csak te vagy az oka, — fordult zavarában férjéhez. Mint a vatta, oly finom volt! De ha az ebéd 12 óra óta készen van és csak fél 2-kor ülünk le, nem lehet másként.

— De mit akarsz? Ha már mondom, hogy a gombóc nekem nagyon izlik, — mondta a néni, ki eközben, újjával vizsgálja az asztalterítők finomságát és lenyomkodta a márványkemény gombócokat.

Jön a pulyka. Az asszony oszt és a Schneider-néninek persze a fehér husból ad. Tüstént vágni kezdi és — nem tudja elvágni a kemény húst. Druckmanné olyan fehér lesz, mint a fal.

— Nénikém, talán rossz darabot talált venni. Itt van jobb!

— De Kati, — szól a néni és bizonyos élvezettel fűrészezi a húst, — a pulyka nagyszerű, de a kés nem vág. Az ezüstkésnél ez mindennapi dolog. Ne busulj!

Druckmanné tulboldog, midőn a pulykát elviszik, és a szakácsné az almás rétest hozza.

Kati rémülten felugrik. Elszenesedett tömeg van előtte! Ez inkább lehetne szenes fatuskó, mint almás rétes.

Schneider-néni borzasztó arcot vág, és

amint mosolyra huzza száját, még utálatosabbnak látszik Kati asszony előtt, mint azelőtt.

— Á, ez nagyszerű! — kiált fel a néni. — Ropogós tészta! Hisz ez kedvencz ételem! Te mindent eltaláltál, amit szeretek.

A szegény Kati nem szólhat semmit, a néninek a fogai közt ropog a megégett rétes és látszik rajta, mennyire erőlködik, hogy a fekete, száraz almával teli tömeget lenyelje.

Végre vége van az ebédnek. Ölekeznek, csókolóznak. Schneider-néni a szakácsnének egy forintot ad, hogy Kati annál jobban mérgeződjék és elsiet.

Katicz a következő pillanatban a pamlacon ül és keservesen sir. »Hallatlan, hogy ennek ép a »Schneider-néninél« kellett megtörténnie, ennél a pletykánál. És még örülhetek, hogy még nem szólt semmit a salátáról. Az eczet kimarta az embernek a lelkét, hiszen az tiszta vitriol volt. Éppen ma kellett megtörténnie a bajnak.«

»Na, na, ne sirj! A néni nem oly rosszszívű, amint gondolod! Láttad, hogy megcsókolt téged!« vigasztalja férje, aki az állapotot a legalkalmasabbnak tartotta, hogy Kati és néni közt kiegyezést teremtsen. »Nem fog rosszat gondolni!«

»Azt hiszed? felelt Kati, és könyezve mosolyog. »De én nem hiszem!« És igaza van, ha nem hiszi. Egyik asszony jobban ismeri a másik asszonyt. A Schneider-néni egyenesen Lajoshoz futott és elbeszélte, hogy Kati csak azért hívta meg és csak azért adott ilyen »komisz ebédet«, hogy őt megmérgezze.

leket eszközölte s a részletes terveket kidolgozta, sőt a villamos vasut majdani építését vezető mérnökét leküldötte, hogy a vasut mentén szükséges utczaszabályozási változtatásokat a tervezetbe felvegye. Ha tehát a szerződés jóváhagyást nyer, az *építés engedélyezése iránt* a közuti vasut az eljárást folyamatba teheti. Hogy ezt tehesse, némely kérdés szabályozása végett a közgyűlés bölcs eljárásához s jóindulatához folyamodik, mert a szerződés némely határozmányja nem eléggé világos s némely pedig olyan, mely a vasut gazdaságilag helyes kiépítését és üzemét lehetetlenné teszi.

Kiemeli a társaság, hogy az áramfejlesztőtelepül kijelölt területek egyike sem felel meg a célnak, mert a vasuti vonalnak majdnem végső pontjára esik, pedig a forgalom és az üzem helyes érdeke az, hogy a végső pontok közötti vonal közepén legyen. Ilyen ideális elhelyezés nem lehetséges, de megközelíthető azáltal, ha az *áramfejlesztőtelep a Sertésvásártéren építetik*. Ezt a helyet a közgazdasági bejárás megállapította s ez előnyös a Társaságra, mert a közel fekvő Pecsefolyó vízzel való ellátását biztosítja. A városra nézve pedig ajánlatos e hely, mert a Sertésvásártér kiépül s a régi állomás elhelyeztetik. A másik két hely közül az egyik már a honvédlaktanya részére ajánlatot fel, a másik a kaszárnyához közel esik. A közönség érdeke is kívánja a sertésvásártéri telepet, mert itt helyeztetnék el az igazgatósági épület is.

Kérése tehát az, hogy áramfejlesztő központi települ a *Sertésvásártér* jelöltessék ki.

A másik kérése az, hogy a kötött szerződés a vasut mellett eszközlendő burkolás tárgyában nem elég világos s ezért határozottabban szabályozandó. E tekintetben az a javaslata, hogy a szükséges munkálatokat a vágányok között s azoktól jobbra és balra 40 cm. szélességben a társaság teljesíti s fenntartja, ha pedig a város más burkoló anyagot kíván, ezt a város adja. Utczarendeletek esetén a város rendeletére a fél költségére, kinek érdekében a munkálat fogantatott, vezettetné a munkát a társaság.

Tekintve, hogy a vasut czélszerű s a forgalom igényeinek megfelelő megépítése kártékonyan befolyásolja, hogy az építési határidő igen szűk korlátok közé van szorítva, — kéri a szerződésben nyolcz hónapban megállapított határidőnek 12 hónapra való megállapítását.

Végső kérése az, hogy a város tekintsen el az Olaszi pályaudvartól az alsó vashidig terjedő részen kettős vágányok alkalmazásától s csak az mondassék ki, hogy akkor és ott köteles a társaság kettős vágányt alkalmazni, ahol az tisztán városi területek felhasználásával lehetséges.

Különös végrendelet.

Nagyvárad, decz. 28.

Néhány éve halt meg egy dús gazdag *bihar-megyei földbirtokos*, a megyei élet eléggé ismert és kedvelt alakja. Typusa volt a régi magyar földesurak már-már kivesző félben levő fajtájának, melyek egyetlen s legfőbb vágya volt minél több földet szerezni össze. Ezt az örökké földéhes birtokost meggyeszerzte három vármegye földesurá-nak hívták, mert nemcsak Biharban, hanem Hajdu és Szilágy vármegyékben is voltak terjedelmes földbirtokai. E jó sajtósága mellett azonkívül még különczkedéséről is híres volt.

Történt azonban az, hogy a dús gazdag ember megtért őseihez. Még életében többször nyilvánított óhajához képest, egyik birtokán temették el, temetésére pedig összejött a nagy kiterjedésű család apraja-nagyja és a vármegye

intelligenciája. Meggyeszerzte nem láttak még olyan fényes temetést faluhelyen, a milyen akkor volt és nem hallottak olyan megható bucsuztatót és halotti beszédet, a melyet a tiszteletes ur tartott a gyászoló rokonsághoz. A rokonság el is határozta nyomban, hogy a bucsuztatót és halotti beszédet kinyomatja s szétosztja azok közt a kik jelen voltak.

A temetés után néhány nappal felbontották végre a végrendeletet, ami általános megjelölést szerzett a családban. A különöz öreg ur ugyanis a végrendeletben is roppant különczül intézkedett s a különben egyszerű vérszerinti örökösödés szárait össze-vissza bogozta.

A végrendeletben a szép beszédet tartó tiszteletes ur is megtalálta méltó jutalmát, hagyatott ugyanis az eklézsiának 200 hold jófajta prima termőföld, a mi a kongrua reményében nagyon is felfért a szerény javadalmazás mellett. Sajnos azonban, hogy a 200 hold prima föld nem ment ingyen, mert volt a végrendeletnek egy különöz intézkedése, mely szövege a következő: —

Fenti adományaim fejében tartozik a . . . -i ref. egyházközség mindenkor lelkésze siromat gondozni és azon *nyáron át a virágokat minden nap sajátkezüleg megöntözni*. Végrendeletem ezen részének végrehajtásával ill. ellenőrzésével a szomszéd . . . -i ref. egyházközség mindenkor lelkészt bízom meg s felhatalmazom őt, hogy ha az előbbi egyházközség lelkésze által a sir gondozása nem teljesítették vagy elhanyagoltatnék, a 200 hold földet saját használatába vegye.

Az adományt ezen megkötéssel is elfogadták és a tiszteletes urnak köteletségévé tétetett a 200 hold élvezése fejében a sir gondozása és sajátkezüleg való meglocsolása,

Ez pedig nem volt valami kényelmes feladat, nem különösen akkor, amidőn a végrendelet érdekelt fogantatója, ill. ellenőrzője gyakorolta jogait. A gondnok minden reggel a sirnál várta a tiszteletes urat, aki egy locsoló vizet hozott rendszeren a sir megöntözésére. A sir különben rendszeren gondozva volt s pompázott a szebbnél szebb virágoktól. A gondnok ur azonban locsolás közben folyton utasításokat adott:

— Kedves kolléga, nézze az a pompás harlemi hyacintus hogy el van tikkasztva, ez a tűzpiros szegfű is úgy kívánja a vizet. Nézze ez a sarok még kemény mint a kő. Ide is kéne még egy locsolóval!

A tiszteletes ur pedig mindezekhez jó képet igyekezett csinálni. Hja! szegény az eklézsia s az a 200 hold meg ráfér még a fizetésre. Így ment ez pár éven keresztül, de a gondnok ur egyre követelőbb lett.

Az utóbbi időben már 7—8 locsoló vizet kellett felcipelni a sirhoz s a virágok elnyurgultak a sok nedvességtől, a sir behorpadt. Ennek a türethetetlen állapotnak azután egy egyezés vetett véget, melyet még ebben az évben az utolsó locsolás alkalmával kötöttek meg az érdekeltek. Ez egyezés szerint a 200 hold *használatára közös, de a sir gondozása is közös*.

Bánffy Dezső lemondása.

Budapest, decz. 28.

Bánffy Dezső bárónak még most is le lehet mondani valamiről a legnagyobb lemondása után — a főudvarmesteri méltóságról. És ha hihetünk egyik fővárosi esti lap híresztelésének, úgy azt láthatjuk a dolgok folyamából, hogy *Bánffy Dezső* br. naplója, mely a hét szenzációját képezte »A hét«-ben visszafelcsúszott el s nem azokra a kikre irányozva volt.

A nemes báró ugyanis »A hét« jubileumi számában saját naplóját közölte, a minél azonban sokkal jobbak voltak azok a naplók, melyeket nem ő maga irt. Ebben a sajátkezüleg irt naplóban több politikust provokál és opportunizmussal vádol, *Bartha Miklóst* pld. azzal, hogy egész életében az »*udvari pereputty*« ellen volt, de a királyi megkegyelmezést mégis elfogadta.

Ez a két szó »*udvari pereputty*« most nyakát szegi az udvari főméltóságoknak.

Adjuk különben az esti lap közlését a következőkben:

Bécsi delegáczió köréből veszi az *E. U.* a hírt, hogy *Bánffy Dezső* valószínűleg igen rövid idő alatt le fog mondani a főudvarmesteri állásról. Erre a hirre okot szolgáltatott az a naplótöredék, a mely a »Hét« legutolsó számában jelent meg és a melyről azóta úgy az udvari körökben mint a delegáczióban igen sok szóbeszéd esik. E naplótöredékben ugyanis egy olyan kifejezés is volt, mely sértette az udvar érzékenységét. Ez a kifejezés úgy hangzott, hogy »*Udvari pereputty*«. Ez a kifejezés mindenestre szokatlan egy főudvarmestertől és oly zokon is vették tőle, hogy *már csak nagyon* rövid idő kérdése mikor adja be *Bánffy Dezső* a lemondását. Annál valószínűbb ez, mert annak idejében *Csáky Albinnak hasonló kellemetlenséget okozott kifejezése miatt le kelle köszönnie a főasztalnoki állásról*. Hírlik az is, hogy báró *Bánffy* lemondása után újra mandátumot vállal és ismét rálép az aktív politika terére. Mi célja van ezzel, mik a szándékai, nem tudjuk. De bizonyos, hogy mindazok a politikai faktorok, a melyek egy időben *Bánffy* körül csoportosultak, most már beláthatatlan messzeségre estek tőle. Uj csoportosulás nem fog támadni körülötte. Még az a tábor is, a mely egykor hozzátartozott és a mely nem tudott szoros kapcsolatot találni *Szell Kálmánnal*, inkább *Szilágyi Dezső* köré csoportosul és kilátás sincs arra, hogy valaha *Bánffy* politikai szerephez jut. A közélet alakulására ugyancsak közönyös az, hogy *Bánffy* főudvarmester, a mely állás sem nem szoroz, sem nem oszt. Senki sem törődik vele, megmarad-e ott vagy sem. De a politika színterén elvesztette kicsiny játékait *Bánffy*. Maradjon meg tovább még abban az esetben is, ha a főudvarmesteri állásról le kell mondania a szürke háttérben. Az az egyetlen szolgálat, a mit a nemzetnek még tehet.

Előfizetési felhívás.

Néhány nap múlva második lustrumát, VI. évfolyamát kezdi meg a »Tiszántul«.

Öt esztendő küzdelmes munkájára s e kitartó munkában nem egy sikerre tekinthet már vissza lapunk.

E hosszú idő alatt nem hajhásztunk zajos politikai sikereket, hanem szorgalmasan igyekeztünk erősíteni a keresztény szellemű és hazafias irányu közvéleményt, ápolni a szemlátomást erősödő hitéletet, védeni a magyar föld és magyar ipar érdekeit, terjeszteni az agrár-eszméket, erősíteni és szervezni az egészséges társadalmi és egyleti mozgalmakat. Önzetlenül állottunk mindenkor az igazi közérdek szolgálatában, ez vezetett bennünket akkor is, mikor szavunkat visszaélések ellen kellett felemlenünk.

Törekedtünk arra, hogy gyorsan és hűségesen referáljunk mindenről, bárhol történjék is, mi olvasóinkat érdekelheti, de óvakodtunk attól, hogy magán- vagy családi-ügyeket hurcoljunk olvasóink elé.

Gondunk volt a kiváló művészeti és irodalmi események ismertetésére s a jó irányú szépirodalom ápolására.

A közönség megszerette s felkarolta lapunkat. Hálások vagyunk érte, de hogy az új évben kettőzött buzgalommal s hatványozott eredménynyel működhesünk régi programunk megvalósításán, bizalommal kérjük a t. közönség hatóságos pártfogását.

Lapunk egyike az ország legolcsóbb napilapjainak.

Előfizetési áraink u. i. a következők:

Helyben kiadóhiv.-ból átvéve:	Helyben házhoz hordva:
Egy évre 8 forint.	Egy évre 10 forint.
Negyedévre 2 forint.	Negyedévre 8 frt 50.

Vidékre postán küldve:

Egy évre 12 forint.	Negyedévre 3 forint.
---------------------	----------------------

A „TISZANTUL” szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

A muzeum az egész téli idő alatt zárva.

Decz. 30. Diszlakoma Tassy Pál főügyész tiszteletére.
Jan. 2. Versenytergályalás a színház világitásának ügyében a városháza nagytermében d. e. 10 órakor.
Jan. 3. A nőegylet thea-estélye.
Jan. 7. 48-as Népkör táncestélye.
Jan. 18. Jogász-bál.
Febr. 27. A jogakadémiai polgárok táncestélye.

* **»Szent László» róm. kath. dalos-egyesület Debreczenben.** A karácsony szent ünnepe alkalmából alakult meg kedden, december 26-án ez az új dalos-egyesület, mely első sorban az isteni-tisztelet emelését, emellett hazafias, nép- és műdalok művelését tűzte ki céljául. Az alakuló gyűlésen melyen mintegy 150 aláírt tag jelent meg, **Wolafka Nándor** dr. v. püspök elnököt, kit az ügy intézői az egyesület fő védőjének kértek föl. Nagy lelkesüléssel kimondották a megalakulást s egyuttal megválasztották az ideiglenes tisztviselőket is: elnök lett **Nagy Sándor** ügyvéd, alelnök **Derekassy István** dr. orvos, jegyző **Kursinszky László** tanító. Karmester: **Köczkert** Gusztáv városi tisztviselő. Alapszabályok készítésére szűkebb bizottságot küldtek ki, mely bizottság az 1900. évi január elsején tartandó újabb gyűlésen teszi meg a végleges szervezkedésre vonatkozó javaslatát. A gyűlés folyamán még mintegy 30 új tag jelentkezett s így az egyesület tagjainak száma mingyárt az első napon: 180, kik közül mintegy 40 a működő, a többi pedig pártoló tag. Az egész gyűlés igen lelkes hangulatban folyt le s a »Hymnus« eléneklésével ért véget.

* **Uj katolikus lap. Görög Katolikus Szemle** czimen **Ungvárt** egy új egyházi, tanügyi és társadalmi hetilap alakult a »Szent Bazil Társulat« kiadásában magyar nyelven. Az új hetilap feladataul tűzte ki a keresztény katolikus eszmék terjesztését s a Kárpátok bércei s azok alján lakó hazafias magyar és ruthén ajku nép szellemi és anyagi előhaladását elősegíteni. Az új lap felelős szerkesztője **Kaminszky Géza**. Kívánunk új lapjárunknak erőt és kitartást a nemes munkához.

* **Kinevezés.** Ifjabb **Kocsán János** belényesi járásbírói aljegyzőt a kisjenői járásbíróshoz albiróvá s Felsőge kinevezte.

* **Diszvacsoza az új főügyész tiszteletére.** Vettük a következő értesítést:

Dr. **Tassy Pál** főügyész tiszteletére holnap (szombaton) este 8 órakor a kereskedelmi csarnok disztermében rendezendő társas vacsoza részvételi jegyeinek kiváltási határidejét a rendezőség több oldalról nyilvánult kívánságnak megfelelőleg mai nappal meghosszabbította s így a jegyek még ma (péntek) este 7 óráig a kir. törvényszéknél és a Bihar megyei Casinóban átvehetők. **Fonorán**, irodaigazgató.

* **Matiné a főreáliskolában.** A helybeli főreáliskola »Arany János« önképzőköre 1900. január 21-én, alakulásának 25-ik évfordulója alkalmából, az intézet kebelében fennálló segélyegylet javára **matinét** rendez, melyre a meghívókat a jövő héten bocsátják ki.

* **Az új bűnvádi perrendtartás hatása az újságírásra.** A január elsején életbe lépő új bűnvádi perrendtartás nagyon sok mindenben újítást hozott be. Így kihat az a rendőri riportokra is; ugyanis ezentul a rendőrség riportokat csak igen nagy óvatosság mellett adhat ki, amennyiben az új bűnvádi perrendtartás értelmében csak a befejezett vizsgálatok eredményét lehet közölni. Így szó volt arról hogy az, mint minden nagyobb városban megvan már, rendőri sajtó irodát állítanak fel, azonban ezt fel nem állíthatták, mivel költséges.

* **A naptár-egyesítés kérdéséhez.** Az ungvári Gör. Kath. Szemle írja: Oroszországban, hol tudvalevőleg úgy az egyházi, mint a világi téren is a Julián-féle naptárt használják, e hó elején a szentpétervári tudományos akadémia egy bizottságot küldött ki a Gergely-féle naptár behozatalának tanulmányozása céljából. E bizottság elnöke **Konstantin** nagyherceg, a bizottságban pedig mindegyik miniszterium képviselve van. Ezen ügy csak annyiból érdekel minket, amennyiben nálunk is a Gergely-féle naptárnak az egyházi használatra való alkalmazása iránt püspökünk, **Firczak Gyula** ő méltósága a kezdeményező lépéseket már megtette. Ugyanis a munkácsi-egyházmegye 48 esperesi kerületének papjait felhívta a naptár-egyesítés eszméjének elfogadására s a 48 esperesi kerületből 46 tényleg be is küldte beleegyezési nyilatkozatát. Ezen nyilatkozatok, illetőleg jegyzőkönyvek az esztergomi hercegprímáshoz küldettek fel, ki azokat a többi gör. kath. egyházmegyének nyilatkozatával a római szentszék elé terjeszti. — Így tehát a római szentszék határozatától várjuk a naptár-egyesítés ügyének eldöntését.

* **Eljegyzés.** **Bányai József** fiatal építész f. hó 27-én, karácsony másodnapján eljegyezte **Ziskow Rudolf** nagyváradai szabó iparos kedves és szép leányát, **Etelkát**.

* **Magyar ember új ágyuja.** Az angol-bur háboru esélyei is mutatják, hogy az ütközeteket rendszeren az ágyuk döntik el. Igen fontos tehát az ágyuk szerkezete, melyet minden állam óriási költséggel igyekszik javítani. Egy fővárosi fiatal gépész, **Maracchi** Rezső, a ki a haditengerészetnél az ágyuk mellett tett szolgálatot, új ágyuszerkezetet talált fel, amely gyorskeze-

lés tekintetében az összes hatalmak ágyuit felülmúlja. Az új ágyu főelőnye az, hogy beállítása és irányzása könnyű és biztos. Az ágyut bármilyen egyenetlen területen, sőt hegyoldalban is fel lehet állítani, mert a lövés után nem mozdul ki a helyéből s így szükségtelen sik térre vinni, ahol a tűzereket, nem lévén fedett állásuk, rendszeren halomra lövik. Az ágyu egyik tökéletessége az, hogy bármely irányba lehet állítani, anélkül, hogy alsó részét meg kellene mozdítani és a mellett szállítása könnyebb mint a mostani ágyuké. Az új ágyu sok egyéb előnyén kívül különös figyelmet érdemel az, hogy az irányzást és kilövést egy ember végzi segédkezés nélkül, míg a mostani ágyuk kezeléséhez három ember kell.

* **Köszönet-nyilvánítás.** A **kövági** róm. kath. iskola növendékei részére felállított karácsonyfára adakoztak a következők: **Főt. Vaaszky János** 4 kor., **N. N.** 40 fl., **Gotthard Vilmosné** 1 kor., **főt. Dencs János** t. b. kanonok 2 kor., **G. S.** 1 kor., »**Mária-Társulat**« 4 kor. **P. A.** 2 kor., **Fábri Fáni** 2 kor., **Borszegi Magdolna** 1 kor., **Sz. E.** 1 kor. 40 fl. Melyért ez uton is hálás köszönetet mond a növendékek nevében is a kegyes szívű adakozóknak, — **Szentpály** Erzsébet kövági róm. kath. tanítónő.

* **Jókai levele Zoiához.** Az **Agence de Paris** nemrég egy beszélgetést közölt, melyet munkatársa **Zolával** **Jókai** irodalmi működéséről és házasságáról folytatott. A realista **Zola** a legnagyobb magasztalás hangján beszélt **Jókairól**, kinek szelleme pedig legkevésbé sem hasonlít ő hozzá. **Jókai** Mór e nyilatkozatra válaszul levelet irt **Zolának**, amelynek őszinte bensősége nagyon meghatotta a nagy francia regényíró. A levél így hangzik:

Kedves mester és kartárs!

Egész szívemből köszönöm azokat a kedves szavakat, a melyeket irodalmi működésemről és házasságomról mondott.

Miként relikviát, úgy fogom megőrizni ezeket a szavakat.

Amít ön cselekedett az nem csupán baráti tett volt, de annál sokkal több: mentési művelet.

On jól tudja, hogy mit tesz az, ha a tömeg üldözöbe vesz valakit azért a főbenjáró bűnért, hogy az igazságnak és a becsületnek bajnokává avatta magát.

Engem is üldöztek, mint a medvét, nagy falkakisérettel. És miért! Mert volt bátorságom ahhoz, hogy szeressek és mert az a boldogság ért, hogy viszontszerettem.

Vajjon csak a szatírok és nimfák számára találták-e fel a szerelmet? Eros és Psyché jelképei a boldog szerelemnek, pedig nem valának gyermekeik.

Ez a barbár hajsza csillapulni fog az ön szavai következtében, melyek méltóak a költőhöz és az igazság bajnokához.

Az Isten fizesse meg Önnek.

Eddigélé bámuloja voltam a szellemének, most csudálom a szívét is.

Engedje meg, hogy én és drága feleségem legmélyebb hálánknak kifejezést adjunk.

Budapest, 1899. decz. 6.

Hive

Jókai Mór.

* **Megégett asszony.** Szomorú esetről írnak **P.-Szent-Lászlóról**. A tragikus véletlennek egy jómodu fiatal szép asszony esett áldozatul. **Keresztes Veron** az ünnepi kalácsok elkészítésével foglalkozott e hó 23-án s minthogy cselédje aznap a közeli városba ment ruhát venni, a banya kemenczét ő fűtötte, hogy abban a kalácsot megsüsse. A fűtés szalmával történt, s midőn éppen egy csomó szalmát akart bedugni az égő kemenczébe a láng kicsapott, meggyújtotta az asszony fején volt gyapjukendőt, mitől a többi ruhája is tüzet fogott. Az asszony ijedtében kifutott az udvarra, de mivel a házban nem volt senki a szerencsétlen nő teljesen összeégett. Ilyen állapotban találta meg férje **Keresztes József**, midőn hazaért az asszony holttestét az udvaron teljesen el volt szenesedve. A szerencsétlentől járt nő és férje iránt általános a részvét a falubeliek között, mert az elhunytat mindenki szerette és becsülte. Temetése e hó 26. ment végbe a lakosság nagy részvéte mellett.

A szatmári gyilkosok vallomása.

— Saját tudósítónk távirata. —

Szatmár, decz. 28.

A szatmári gyilkosok ma mindannyian vallottak töredelmesen.

Papp Béla beismerte, hogy meggyilkolta Elemér öcscsét, mert hitelképességet emelni akarta s az örökség egy részéhez akart ez által jutni. A gyilkosság után ötezer forint kölcsönt akart fölvenni sürgető adósságai fizetésére és egyéb ügyei rendezésére.

Ebből a pénzből akarta kielégíteni Papp Zoltánt is, aki előre megállapított terv szerint segélyére volt a gyilkosság végrehajtásában s a kinek megígérte, hogy segédkezéseért illő jutalomdíjat fog kapni.

A gyilkosságot Zsoldics Mihály juhász hajtotta végre, akkor a midőn Papp Zoltán kicsalta az ország utra azon hirrel, hogy menjen haza, mert édesatyjának fontos közlendője van vele. A fiut Zsoldics juhász az uton készen tartott revolverrel várta s közvetlen közelből lőtte le a gyanútlan gyermeket. A rosvott multu juhász szintén Papp Béla terve szerint járt el, a kitől azután 200 frt jutalomdíjat kapott.

Papp Béla a vizsgálat folyamán mindenféle rágalommal igyekezett befeketíteni meggyilkolt testvérét. Azt mondta róla, hogy romlott lelkű gyermek volt, a ki szégyent hozott volna a családra.

E teljes vallomások után a borzalmas bünténynek csak néhány jelentéktelenebb részei várnak kiegészítésre s az ügy teljesen készen áll a végtárgyalásra.

A transzváli háboru.

London, decz. 28. A Reuter-ügynökségnek jelentik Sterksstromból: Későbbi jelentések szerint a Dordrecht közelében folyt csete-patében csak 30 búr vett részt. Az angolok egy kocsit és egy csomó fegyvert ejtettek zsákmányul. A helyzet változatlan.

London, decz. 28. A Reuter-ügynökségnek jelentik Lorenzo-Marquezon át Pretoriából e hó 22-iki kelettel: A búroknak a Modderfolyó mellett levő táborába kiküldött külön tudósító azt jelenti, hogy kedden reggel és szerdán egy angol nehéz ágyu a búrok táborára lövöldözött, de csak néhány lövést tett és a jelentés elküldéséig nem okozott kárt.

Ugyanennek az ügynökségnek jelentik a Chieveley mellett levő táborból 22-iki kelettel: Kémek jelentik, hogy a Tugela folyótól délre igen sok búr van. Egy angol csapat, Dundonald lord vezetése alatt rögtön kivonult és megtámadta az ellenséget. A búrok azonban az angol csapat láttára visszavonultak a folyó tulsó oldalára. Az angolok 300 darab szarvasmarhát ejtettek zsákmányul.

Páris, decz. 28. A búrok kivivott diadalai a szervezett angol csapatokkal szemben általános csudálat tárgyai Franciaországban. Most a francia vezérkar tanulmányozni akarja a búr sereg szervezetét, felszerelését, elemezését, de legfőképen pedig stratégiáját, melynek szabályai szerint fényes diadalokat vívnak ki,

Páris, decz. 28. A francia kormány egy v. zérkari századost küldött Transzválba, hogy a búrok hadműveleteit figyelemmel kölsérje.

IRODALOM.

Giordano Branó. Hat iv terjedelemben a szatmári Pázmány sajtó igen sikerült, csinos kiállításában jelent meg *Lengyel* József fenti című tragédiája.

Első perczben csodálkozik az ember rajta, hogy miért választotta éppen Giordano Brunót hősül a fiatal pap-szerző, de a munka átolvasása után megleljük rá a feleletet.

Mély járatu filozófus elme lakik a szatmári tanító-képezde e fiatal pap tanárában s éppen ez vezette a hős kiválasztásával, kinek skeptikus, majd tulzó ideális filozófiájával igazán élvezetesen vitatkozik a szerep párbeszédeiben.

De éppen a filozófia erős szerepe vonja el a szinpadtól a tragédiát és éppen ez nyomja minden művelt ember kezébe, mert a nehéz emésztetű filozófiának a szindarabbá feldolgozott biográfia a legujabb népszerűsítő módja.

Madáchnál is mennyi senbtulis filozófiát elnyelünk az érdekes és értékes tálalás miatt. A mű olvasása élvezetes is tanulságos is, és mint szindarab, már amennyire a tartalom és czél engedi, különösen a Mocenigo háza és a börtön jelenetnél egészen perfekt.

A könyv ára 70 kr. Megrendelhető szerzőnél Szatmár, Tanítóképezde.

Arménia. Magyar örmény havi szemle. Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Szongott Kristóf. Deczember. Szamosujvár. Todorán Endre könyvnyomdája 1899. A derék folyóirat befejező füzetének élén Karácsony Márton marosvásárhelyi plébános arczképe díszel, kinek okt. 8-án történt ünnepélyes beiktatásáról Bárány János referál. Nagy érdeklődéssel olvastuk Molnár Antal dr. előkelő, európai műveltségű írónk cikkét, melynek II. részét közli e füzet »Kis Ázsia ébredése«-t, egy utazó följegyzése nyomán. A török garázdálkodás és gyönyörű, termékeny földdarabból is pusztaságot csinált s csak az ujabban épült vasutvonalak fogják ismét kiemelni azt több százados lethargiájából. Józsa Jánosé folytatja érdekes cikkét »Örményország nyomorgatása«, melyből a többek közt azt a példátlan adatot emeljük ki, hogy Törökországban 1822—1896-ig nem kevesebb, mint 180,000 keresztényt mészároltak le, daczára az egyes kongresszusok színe előtt adott ünnepélyes ígéreteknek. Lélekemelő ellenben az egyes külföldi örménysegélyző egyleteknek eredménydus működése. »Szamosujvár monográfiája« cím alatt az érdemes szerkesztő a városi tanácsról és a tisztviselőségről értekezett. A kisebb cikkek között feltűnt a »Spectator« angol lapból közlött néhány sor Magyarországról jövőjéről, melyekben a magyar gazdasági életnek Keleten szerzendő piaczaról beszél. Nagy érdeklődéssel és lelkes örömmel olvastuk azt is, hogy Szolnok-Doboka vármegye monográfiája legközelebb meg fog jelenni dr. Réthy László, Tegényi Károly és Kádár József tollából, a legdiszesebb kiállításban. A Vercerescul Axentios szamosujvári püspök szobrára beüült összeg immár meghaladja az ötezeret. A derék folyóiratot, amely legderekből és legnagyobb nemzetiségünk érdekeivel történetével foglalkozik, melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Ára egész évre, a 12 füzetnek 4 frt.

Igazságszolgáltatás.

Teljes ülés a kurián. A királyi kuriai büntetőtanácsok f. hó 30-án, szombaton délelőtt 10 órakor teljes ülést tartanak, azon eljárás megállapítása végett, mely a kir. ítélőtábláknak a folyó évben hozott s felebbezett, de a kir. kurián hátraléokban maradt megszüntető végzéseivel szemben 1900. január 1-je után követendő lesz.

Tagadom. Csalás és okirathamisításért állott a nagyváradi kir. törvényszék büntető tanácsa előtt Csarnó Alajos vásári mézes kalácsos, a ki még sohasem volt törvényszék előtt, tehát az ismerőseitől ezt az utasítást vette:

— Tagadjon mindent, akkor biztos hogy kimenekül!

Csarnó Alajos mézeskalácsos a legnagyobb következetességgel tartotta meg ez utasítást s s mindent tagadott. Az elnök azután a csudálkozás hangján szólott hozzá. Azt hívén, hogy a törvényszéki szolgálta mást talált beszélni.

— Hiszen maga az a Csarnó Alajos?
— **Tagadom!** — felelte reá Csarnó rendületlenül.

A tagadás mindazonáltal nem használt semmit, mert a vád beigazolást nyert s Csarnó uramra ráhúzták a paragrafust.

Okirathamisító ügyvéd. Dr. Tersánszky Gyula fővárosi ügyvédnek két rendbeli bűntügyét tárgyalta ma a kir. kuria, Tóth Gerő bíró előadásában Tersánszky ellen ugyanis a kir. ügyészség feljelentést tett, hogy hamis tényeknek közokiratokba bevételeinél két esetben működött közre. A törvényszék a vádat mindkét esetben beigazoltnak látta s öt közokirathamisításban bűnösnek mondta ki, első esetben másfél évi, a másodikban egy évi börtönre ítélte. Az ítélőtábla helybenhagyta az ítéletet, ellenben a kuria a másfélévet 9 hónapra szállította le.

TANUGY.

Az Eötvös-alap közgyűlése.

Budapest, decz. 28.

— Saját tudósítónktól. —

A fővárosi és vidéki tanítószág nagy részvétele mellett tartotta meg ma délelőtt évi közgyűlést az Eötvös-alap országos tanítói egyesület.

A közgyűlést, amely az akadémia emeleti kistermében folyt le, Gööz József dr. nyitotta meg, örömmel üdvözölve a kormány képviselőjét, Zsilinszky Mihály államtitkárt s nagy számban megjelent tanítószágot.

Ezután Lakits Vendel titkár olvasta fel terjedelmes jelentését az Eötvös-alap idei működéséről.

Nagyobb buzgósággal, fényesebb sikerrel még aligha működött tanítótestület, mint az Eötvös-alap orsz. tanítói egyesület gyűjtő és kezelő bizottsága ebben az esztendőben, a melynek második felében érte azt, amiért sok éven át küzdött, ami forró vágya, legfőbb kívánsága volt a magyar haza minden számottevő tanítójának: megépült a tanítók háza! És ezt az eredményt a tanítószág első sorban önmagának, másodsorban a magyar közoktatásügyi kormány fenkölt lelkű vezérének dr. Wassics Gyula miniszternek köszönheti, de e munkában elvülhetlen érdemet szerzett Péterfy Sándor is, a ki megteremtője volt az Eötvös-alapnak s alapvetője a tanítók házának. A jelentés ezután részletesen foglalkozik a tanítók háza létesítésének történetével, a felavatás ünnepével s azzal a nemes adományokkal, melyet az Eötvös-család a tanítók házához juttatott Eötvös József báró összes műveinek kiadási jogával. Örömmel jelenti, hogy a tanítókháza javára eddigelé 134493 korona gyűlt össze s így végzi:

Ilyen eredménye lett a magyar tanítók lelkesedésének félesztendő alatt. Kinek a szíve nem örülne ezen a pártját ritkító fényes eredményen? Adja Isten, hogy ne szalmaláng legyen ez a felbuzdulás, hanem örökké tartó vesztaláng s terjedjen évről-évre mindaddig, míg egy testté olvad a hazai tanítószág, mindnyájunknak díszére, boldogítására!

A lelkes éljenzéssel fogadott jelentés után Józsa Mihály, a tanítók házához gondnoka tett jelentést az intézet állapotáról, lakóiról, szerény de családias berendezéséről, amelyen mindenütt a szeretet melege árad szét.

A pénztári jelentés tudomásul vétele után Gööz József dr. elnök azt az indítványt terjesztette elő, hogy a tanítók házához első szobáját nevezzék el Péterfy-szobának, a melybe Péterfy Sándor nevezzen ki 2 növendéket, azok kívül helyezték el arczképét a diszteremben.

Péterfy Sándor az indítványt nagy megtiszteltetésnek veszi, de nem fogadhatja el. Ne ünnepeljék — ugymond — az élöket, míg tartozásuk van a holtakkal szemben. Tiszteljük meg Molnár Aladárnak, a tanítói-nyugdíj intézmény

megalapítójának emlékéért azzal, hogy a tanítók házában első szobáját az ő nevével nevezzék el.

Dr. Bokor József és dr. Göcz József felszólalásai után a közgyűlés elhatározta, hogy a legelső szobát Péterfy-szobának nevezi el, egy másikban pedig megőröki Molnár Aladár emlékezetét.

A közgyűlés ezután tiszteletbeli elnökökké egyhangulag báró Eötvös Lorándot és dr. Wlascics Gyula minisztert választotta meg. Tiszteletbeli tagok lettek: Beöthy Zsolt, Cseike Győző, Falk Zsigmond, Faller Ferencz, dr. Göcz József, Klauzál Gábor, Lakits Vendel, Péterfy Sándor, Schweiger Márton, Ujváry Béla, Vajdajfy Gusztáv. A tisztikart a következőképpen alakították meg: Elnöknek egyhangú lelkesedéssel Péterfy Sándort választották meg, másod-elnökök lettek: Lakits Vendel és Ujváry Béla, titkár: Peres Sándor, másodtitkár: Kapy Rezső, jegyzők: Bursics Ernő és Józsa Dániel, pénztáros: Schmidt Albin, ellenőr: Kurz Sámuel, jogtanácsos: Csengey Gyula, a számvizsgáló bizottság tagjai: Bogyó Samu, Rozmanith Vilmos és Volenszky Gyula. Végül 4 tagot választottak az Eötvös-alap gyűjtő és kezelő bizottságába, s 30 tagot tagot a jótéteményeket kiosztó országos bizottságba.

Miután még a közgyűlés öttagú küldöttéget menesztett a kultuszminiszteriumba, hogy üdvözölje Axaméth Lajos dr. miniszteri tanácsost, a népoktatási osztály vezetőjét, szolgálati idejének 30. évfordulója alkalmából, dr. Göcz József a közgyűlést berekesztette.

Tíz percczel a közgyűlés befejezése után megkezdődött a Péterfy-ünnep. Küldöttség ment Péterfy Sándorért, akit lelkesen éljeneztek. Elsőnek dr. Göcz József üdvözölte őt az Eötvös-alap nevében. Majd Zsilinszky Mihály államtitkár kért szót:

Mikor Péterfy Sándor érdemeiről van szó, — ugymond — nemcsak az Eötvös-alapnak van joga őt ünnepelni. Kell, hogy ünnepelje őt mindenki, aki Magyarország kulturája iránt érdeklődik, ünnepelje őt a miniszterium s annak minden egyes tagja a legelsőtől a legutolsóig. Ő sem nyomhatja el örömeit a fölött, hogy a tanítóság ünnepli egyik nagy társát, azt a férfit, a ki tesz, fáradozik, amikor nyugodhatnék, a kilelkesít, a mikor közönyös maradhatna, a ki szerény, a mikor büszke lehetne. Ez nem mindennapi jelenség, s a hunyó században jól esik látni valakit, a ki nem önmagának dolgozik, hanem másoknak, nem is a jelennek, hanem a jövőnek.

Aldjon meg az Isten jó egészséggel, kitartó lélekkel, hogy légy sokáig öröme a tanítóságnak, az ifjuságnak s disze a magyar háznak.

Péterfy Sándor meghatott válasza után, melynek végén ő felségét, a királyt éltette, sorba jöttek a tisztelgő küldöttségek.

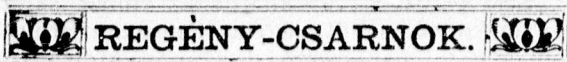
A budapesti népoktatási intézetek nevében Moussay Géza, a magyarországi tanítók bizottsága nevében Lakits Vendel, a tanítóképző intézeti tanárok nevében dr. Kovács János üdvözölte Péterfyt. Majd Lád Károly (Polgári isk. tanárok egyesülete), Kozma László (Állami tanítók orsz. egyesülete), Peres Sándor (Kisdudnevelők orsz. egyesülete), Léderer Abraham stb. járultak az ünnepelt elé. Délben bankett volt.

MULATSÁG.

Gyermekbál. Sára Miklós táncztanító tanítványaival 1900 január 1-én a »Zöldfa« disztermében gyermek próbabált tart. Belépti-díj: személyijegy 1 frt családjegy 2 frt. Kezdete este 7 órakor. A zenét Hamza zenekara szolgáltatja. A táncvizsga egy valóságos balett táncz egyveleg lesz.

Szilveszter-estély. A nagyváradifjuság egy része, mely magát »Jóképű banda« bohém jelzőjével ruházta fel, Szilveszter estjén vagyis a század legvégén hazafias czélu felolvasást ill. estélyt tart a Szacsavay-szobor javára a »Páva« vendéglőben. A felolvasás kezdete este 8 órakor, belépti díj 60 kr.

Ma pénteken nagy Highlife előadás katona zenével.

Ötszázezer dollár jutalom.

Regény.

Irtá: Fernand-Hue.

31

Francziából fordította — Ő.

— Éppen attól félek, hogy mindig itt kell majd körbe járnunk, mindaddig, míg . . . Hány óra?

— Tíz.

— Feküdj le egy órára.

— Főlöleges nem vagyok fáradt.

— Akkor hát költsek fel a többieket is.

Ez nem volt éppen könnyű dolog. A fekvőhely keménysége dacára Margit és György igen mélyen aludtak. De még több baj volt Dover urral. Ez, midőn fölkeltek, oly kimerültnék érezte magát, hogy kijelentette, miszerint egy lépést sem tesz előre.

— A mint tetszik, felelte a kapitány, de mi itt hagyjuk.

— Azt önök nem tehetik az gyávaság volna.

— Ön megfelelkezik helyzetünkről. Csak gyorsaság biztosíthatja a sikert, hogy innen valaha kijussunk, mert élelmi szereink csaknem elfogytak. Ön azt mondja, hogy gyávák vagyunk, ha itt hagyjuk, holott az volna tőlünk gyávaság, ha engedve az önszeszélyének, kockára tennők mindannyiunk életét. Jó lesz tehát, ha megindul, mert fogadom, hogy egy percet sem várunk!

Dover látta, hogy hiába való az ellentállás, vette hát puskáját és csomagját s megindult.

— Igaza van parancsnok ur, felelje el a mit mondtam.

— Már nem gondolok rá! Péter, induljunk! A jobb oldali fal mellett menj!

Lassan, fáradtan haladt tova a kis csapat. Minden felőrában megpihentek, hogy tovább haladhassanak.

Másfél órai menetelés után megszólalt a kapitány:

— Bizonyára anélkül, hogy észrevetted volna, balra fordultál, mert már vissza kellett volna érnünk a pihenőhelyre.

— Az bizony lehetséges.

Amint tovább haladtak, hirtelen erős zaj ütötte meg utazóink füleit. A kapitány minden bátorsága dacára megrettent, mert megismerte a vizeses moráját.

— Hallod, Péter, a vizesésnél vagyunk.

— Minden áron világosságra van szükségünk! Gyujtsuk meg a ruháinkat, gyujtsuk meg . . .

— Várjon nagybátyám, mindjárt készitek fáklyát, szólta közbe Margit.

— Hogyan?

— A rummal meg egy darab ronggyal. — Lám csak, mily jó, hogy mindig viszek magammal rumot, szólta Péter.

Pár percz mulva a fáklya fényénél láthaták, hogy balra egy másik, igen keskeny folyosó nyílik; innen hallatszott a zugás.

— Értem már a dolgot, kiállt Parr megkönyebülten. A patak erre balra folyik és itt valószínűleg új vizesést képez. Haladjunk tovább a jobb oldalon.

Habár Parr senkivel sem közölte aggodalmait, mégis mindnyájan érezték, hogy nagy veszélyből szabadultak meg, és ez növelte erejüket és bátorságukat.

Két óra tájban megpihentek, hogy csak reggel 7 órakor folytassák utjukat. Péter hust sültöt, kétszersültet ettek hozzá theával, azután sietett mindenki elaludni.

Péter ébredt fel leghamarább. Megnézte óráját; fél hatot mutatott.

— Jó sokáig aludtam . . . De milyen hideg van! . . . Csakugyan furcsa egy ország ez, föld alatti patakjaival, körben járó alagútjával, hideg éjszakáival. Hanem azt meg kell adni, hogy ez a kő elég kemény; még tán keményebb mint a Roanoke deszkája volt . . .

Felállott, hogy járkáljon egy keveset. Egyszerre úgy tetszett neki, mintha a távolban valami fényt látna. Megdörzsölte szeméit, de a fény csak ott maradt.

Megindult a világosság felé, mely a mint közeledett mindinkább nagyobbodott, úgy hogy vagy kétszáz lépésnyire egy hatalmas nyílással állott szemben. Hamar visszatért hogy, felköltse a kapitányt, de aztán megdöngölte, hogy mégis jobb lesz ha hagyja őket aludni és csak reggel áll elő a meglepetéssel.

A mint elérkezett a 7 óra, hatalmas hangon, mint a hogy valaha a matrözokat szólította munkára, felkiáltott:

— Talpra! talpra! költsek el utolsó reggelinket!

— Mit mondasz? szólta Parr. Utolsó reggelinket?

— Igen parancsnok ur, utolsó reggelinket eben az ördögös pinczében! Nézze csak, ott süt a nap,

— Hála Istennek! . . . Azt hittem már hogy sohasem jutunk ki innen. Fel! gyermekek! még egy kis félóra és kint leszünk; akkor aztán alhattok a mennyit tetszik!

Öt percz mulva már utban voltak. Péter előre sietett. A nyílás mind jobban nagyobbodott, de még nem világította meg kellőleg az üreget.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Kihallgatás a királynál.

Bécs, decz. 28. Ő Felsége ma külön kihallgatáson fogadta Lajos szász-kóburg-góthai herceget.

A magyar miniszterek Bécsben.

Bécs, decz. 28. (M. T. I.) Wittek lovag, az osztrák minisztertanács elnöke és Jorkasch-Kokh báró, az osztrák pénzügyminiszterium vezetője ma délelőtt hosszabb tanácskoztak Széll Kálmán magyar miniszterelnökkel és Lukács László magyar pénzügyminiszterrel.

A delegáció.

Bécs, decz. 28. (Saját tud. táv.) Az osztrák delegáció megszavazta az imdemnitit.

Halálos kimenetelű katonai botrány.

Zombor, decz. 28. (Saját tud. táv.) Heteri György honvédfőhadnagy a Corso-kávéházban valami miatt összeszóllalkozott Kanyó Jenő megyei alszámvevővel, minek az lett a vége, hogy a főhadnagy kardot rántott a főszámvevőre s megsebesítette. Kanyó alszámvevő a tükörben meglátta, hogy a főhadnagy kardjával a fület vágta le s ezért a tükör előtt revolverével föbe lőtte magát.

A szentesi mandátum.

Szentes, decz. 28. (Saj. tud. táv.) Sima Ferencz leköszönt a szentesi pártelnökségről, mert nem jelölték dr. Molnár Jenő fővárosi ügyvédet, a kit ő ajánlott.

Anyjuk védelmében.

Hódmezővásárhely, decz. 28. (Saj. tud. táv.) Dezső Sándor munkást két fia megölte, mert anyjukat ültegelte.

A kvótadöntés.

Bécs, decz. 28. (Saját tud. táv.) A »Neues Wiener Abendblatt« ma délutáni kiadása állítólag hiteles forrásból azt a hírt közli, hogy holnap jelenik meg a kvó-

tadöntést tartalmazó császári kézirat, a mely a két állam hozzájárulási arányát a következőképen állapítja meg Ausztria 65.5 százalék. Magyarország 34.5 százalék. (A bécsi lap hire teljesen valószínűtlen. A király nem állapíthat meg magasabb kvótát, mint a milyenekben a bizottságok megegyeztek. De ezenkívül még Magyarország kvótájából a százalék preczipuumot is le kell vonni. (Szerk.)

Budapest, decz. 28. (Saj. tud. táv.) A képviselőház és főrendiház még ez évben ülést tart, melynek ideje még ez ideig nincs nyilvánosságra hozva. Az ülés egyetlen tárgya lesz azon királyi leirat felolvasása, mely a kvótadöntést fogja tartalmazni.

A katonatisztek fizetésemelése.

Budapest, decz. 28. (Saját tud. táv.) A katonatisztek fizetésemeléséről a legkülönbözőbb hírek jöttek forgalomba, egyik tulságos nagy fizetésemelésről beszél, a másik kevésbé nagyról ugyan, de még mindig olyan emelésről, mely az összes fizetési osztályokat érinteni fogja. A Wiener Tageblatt most azon hirrel lepi meg olvasó közönségét, hogy fizetésemelést csak a hadnagyok fognak kapni.

Megtiltott vendégszereplések.

Bécs, decz. 28. (Saját tud. táv.) Azon tünemények és az ezek folytán kifejlődött botrányok, melyeket a bécsi német színészek provokáltak budapesti vendégszerepléseikkel, — a Burg színház intendánsát arra indították, hogy egy rendeletet adott ki, melyben megtilja a Burg színház kötelékében állóknak, hogy Budapesten vendégszerepeljenek.

Boykottált ujságok.

Páris, decz. 28. André tábornok megtiltotta a tiszteknek, hogy racionalista ujságokat járassanak.

A pétervári iparművészeti-kiállítás.

Pétervár, decz. 28. Konstantin nagyherceg, a tudományos akadémia elnöke, tegnap meglátogatta az osztrák-magyar iparművészeti kiállítást és több műtárgyat megvett. (M. Táv. Ir.)

A guineai lázadás.

Köln, decz. 28. A Kölnische Zeitungnak jelentik Brisbanéból 20-iki kelettel: Britt-Uj-Guienából szomorú hírek érkeznek. Az új kormányzó, Lehute, mindenképen igyekszik a békét fentartani, de minden fáradozása ellenére néhány nagy pápua-törzs között nagy ellenségeskedés támadt, a mely már a gyarmat legnagyobb részére kiterjedt. Azt jelentik, hogy Délen már hét falut felgyújtottak, a misszionáriusok komoly veszedelemben forognak és a rendőrség a bennszülöttekkel szemben tehetetlen. (M. Táv. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Kamarai teljes ülés.

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara tegnap délután teljes ülést tartott.

Janky József elnököl.

Jelen voltak: Laszky Ármán, Markbreit Sándor, Gyöngyössi Gyula, Mihály Pál, Óváry Lajos, Aufrecht Mór, Schwarcz Antal, Frankl Lázár, Voszka Ferencz, Weisz Gábor, Mihálovits János, Steiner M. Albert, Weisz Károly, beltárog; Lipeczky Gyula, Berger Dávid (Margitta), Tóth Sándor (B.-Ujfalu),

Adler Samu, Magyar Rálint (Tenke), Timarovszky Gyula, Kovács Lajos (Székelyhid), Kovács Gábor (Nagyszalonta), kültagok; dr. Sarkadi Lajos titkár, Fuszek Lajos irodatiszt.

Jelentések.

Az ülés megnyitása után felolvastattak az elnöki közlések, a melyek nem tartalmaznak kiválóbb fontosságú dolgokat s nagyrészt annak idején közöltettek. Megemlítendő, hogy az elnökség ülésében elintézték az ipartörvény 50. §-ának módosításáról újból átdolgozott tvjavaslat-tervezetet. Az elnökség kívánatosnak mondta ki, hogy a megrendelések gyűjtése nem tovább eladókkel szemben kivétel nélkül eltiltassék. Előleges meghívás esetén a meghívás az I. foku iparhatóságnál vagy a kamaránál előre bejelentessék s a kihágást, ha feljelentés nélkül is tudomásukra jut, az iparhatóságok hivatalból üldözzék.

A titkár jelentése a kamara ügyforgalmáról és a pénztárnok a kamara bevételei és kiadásairól sorolja fel az adatokat.

A jelentéseket tudomásul vették.

A kereskedelmi miniszter ismert leiratát, a kir. udvari szállítói czim használata tárgyában — tudomásul vették.

A kereskedelmi osztály véleménye.

Előterjesztette a titkár, hogy a brassói kamara támogatás végett megküldött feliratát, melyben a hadügyi kincstárnak a nyilvános tárgyalások mellőzésével való kézalatti gabonavásárlásainak mellőzését kéri, a kereskedelmi osztály egyszerűen tudomásul vette.

Elfogadták,

A kereskedelmi miniszter értesíti a kamarát, hogy Schulte György az egyedárusági cikkek eladásával is foglalkozó kereskedelmi üzletek vasárnapi munkaszünetének, valamint a kereskedelmi üzletek hétköznapi zárórájának rendszeresítése s a szokásos bérfizetési napok megváltoztatása iránt kérelmet intézett hozzá. A kereskedelmi osztály oly irányú felterjesztés intézésére utasítja az elnökséget, hogy a kereskedelmi üzletek vasárnapi munkaszünetének kiterjesztése nem szükséges, egyedül azon módosítás kívánatos, hogy a június-juliusi délelőtti 10 órai vasárnapi záróra július-augusztusra tévessék át a 20.000 meghaladó városokban.

A teljes ülés az osztályülés véleményét elfogadta.

A kartelek törvényhozási szabályozásának megszüretése tárgyában javasolja az osztályülés, hogy kimerítő emlékiratot intézzen a kamara a miniszterhez

Elfogadták.

Sátori Mór gyáros a tisztességtelen verseny megrendszabályozása érdekében a tőzsdei tanács mintájára »ipartanács« alakítását javasolja, mely felebbezés kizárásával itélkeznek az ilyenmü kihágások eseteiben. Az osztályülés véleményezi, hogy a javaslat szellemében oly feliratot intézzen a miniszterhez, hogy az említett »ipartanács« a kamarában alakíttassék.

Az osztályülés véleményét elfogadták.

Az iparos osztály jegyzőkönyve.

A kereskedelmi miniszter véleményes jelentés végett megküldötte az árurészlet ügyre vonatkozó törvényjavaslat-tervezetet. — Úgy az iparos, mint a kereskedelmi osztály a javaslatot örömmel üdvözlölvén, némi kisebb módosításokkal ajánlja, hogy a javaslat törvényerőre emelését véleményezze a teljes ülés.

Az osztályülések véleményét elfogadta a teljes ülés.

A kereskedelmi miniszter a budapesti süttők, czukrázok és mézeskalácsosok ipartestületének az őket érdeklő vasárnapi munkaszünet kiterjesztése iránt hozzá intézett feliratot véleményezés végett megküldötte. — Az osztályülés a kérelmeket jogos és helytállóknak ismervén el, a teljes ülésnek pártoló véleményezésre ajánlja.

Elfogadták.

Társkamarak átiratai.

1. A miskolczi társkamara felterjesztést intézett a miniszterhez a keresk. és iparkama-

rának a vasutak engedélyezése körüli tárgyalásokban való hatáskör biztosítása iránt. A feliratot pártolás végett megküldötte.

2. A soproni társkamara pártolás végett megküldötte a helyi és helyközi távbeszélő-hálózatok előfizetési, illetve használati díjának mérséklése tárgyában a miniszterhez intézett feliratát.

3. A kolozsvári kamara pártolás végett megküldötte a kamarai tagok és tisztviselők vasuti kedvezménye tárgyában intézett feliratát.

4. A szegedi kamara pártolás végett megküldötte a honvédség és a hadsereg részére Magyarországon beszerzendő cikkeknek a kisiparosok számára való biztosítása tárgyában intézett felterjesztését.

A teljes ülés mind a négy társkamara átiratának hasonló szellemű felirattal leendő támogatását kimondotta.

Egyéb ügyek.

A nagyváradai és biharmegyei kiskereskedők társulata az iránt kereste meg a kamarát, hogy az új italmérési törvény sérelmeinek orvoslása iránt írjon fel a miniszterhez a kamara.

Tudomásul vették azzal, hogy a kamara már hason értelemben felirt a miniszterhez.

Schuck Jakabot, ki a kamarát a filadelfiai kereskedelmi kongresszuson képviselte, a kamara levelező tagjává választotta.

A filadelfiai keresk. muzeumnál a kamara képviselőivel Janky József elnök és dr. Sarkadi Lajos titkár már korábban megbizattak. Ez alkalommal két tagja a muzeumnak a kamara levelező tagjaivá választották, a muzeum főnökét tisz. taggá választották.

A nagyváradai szeszgyárosok terjedelmes beadványt intéztek a kamarához, melyben kifejtik a szeszipart fenyegető veszélyt, mely őket az által érné, hogy, mint tervezve van, az ipari szeszgyárak kontingensét újból redukálnák. Ezáltal a magyarországi ipari szeszgyárak tönkre mennének. Kéri a kamarát, hogy a szeszgyárosok aradi orsz. értekezletének e tekintetben hozott határozatát támogassa.

A teljes ülés a szeszgyárosok kérelmét teljesítette s hason értelemben felir a kamara a miniszterhez.

Ezzel a teljes ülés véget ért.

A magyar termények jó hírneve.

Tegnap New-Yorkból levél érkezett a közéleti ügyosztályhoz egy vállalkozótól, a melyben ez kijelenti, hogy ő bármilyen mennyiségben hajlandó fehér babot (paszulyt) megvásárolni. Kéri az ügyosztályt, hogy ebben a kívánóságában támogató s adna utmutatást a bevásárlásra. Az ügyosztály most a vásárcsarnok igazgatósága útján szállítja fel a termelőket s illetőleg terménykereskedőket a szállításra. — A székes-főváros minta-szállótelepéből 10.000 darab szállóvesztőt rendeltek meg a napokban Kis-Oroszország szállós gazdáit.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, december 28.	
Gabona, Gyenge.	
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.96
Uj tengeri	6.42
Rozs okt.	4.98
Zab okt.	5.05
Káposzta, r. p. ce, aug.	2.70

Értéktőzsde.

Bécs, december 28.	
Érték. Javult.	
Osztr. hitel	875.50
Magyar hitel	875.25
Allamvasut	320.50

Budapest, december 28.

Az irányzat csendes.

Osztrák hitel	368.30
Magyar hitel	372.75
Allamvasut	339.—
Rimamurányi	332.—
Magyar jelzalog	183.50
Salgótarjáni	341.—
Wagon-kölcsön	623.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. december 28-án.

Magyar aranyjárdék 4%	115.90
Magyar koronajárdék	94.30
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₀ %	120.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₀ %	99.75
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	118.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	93.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	98.75
Horváth-szlavón földtehermentési kötvény	93.25
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	159.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	137.25
Osztrák járadék papirban	98.40
Osztrák járadék ezüstben	98.20
Osztrák járadék aranyban	115.50
Osztrák korona járadék	98.50
Osztrák államsorsjegyek	136.—
Osztrák magyar bankrészvény	920.—
Magyar hitelbankrészvény	376.—
Osztrák hitelintézeti részvény	375.80
Párisi vista	321.50
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	121.55
Németbirodalmi márka	9.63
London vista	47.90
20 márkás arany	11.81

A szorokontózárt felolós:

Dr. VUCSKICS GYULA.

1826/1899 számhoz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbírósnak 1899 évi V. I. 1748 számú végzésével Dr. Schweiger Ede ügyvéd által képviselt Schneider I. N. felperes részére Hevesi A. alperes ellen 65 frt. 30 kr. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán, alperestől lefoglalt 1180 frtra becsült ingóságokra a nagyvárad városi kir. járásbírósnak fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak felülfoglaltatók követelése erejéig is amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Nagyváradon Kossuth Lajos utca 3 sz. házban leendő megtartására határidőül **1900. évi január hó 15. napján** délután 2 órája tüzetik

ki, mikor a bíróság lefoglalt árucikkek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott kiküldöttnek vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1899 évi december hó 28 napján.

Csathó Jenő
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetések

jutányos árban felvételnek
lapunk kiadó hivatalában.

Utolsó előtti hét!!

100.000 korona érték

5 egyenként 20.000 korona érték

20% levonásával készpénzben kétségkívül a legszebb és legzélyszerűbb

Ujévi ajándék

mely a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára rendezett

Nagy jótékonyági sorsjátékának

egyetlen sorsjeggyel nyerhető csak 1 koronáért.

Minden egyes sorsjegy mind a 6 huzáson utánfizetés nélkül játszik.
s így egy sorsjeggyel mind a 6 főnyeremény megnyerhető

200.000 korona összértékben

Első huzás visszavonhatatlanul már 1900 január 4-én.

Sorsjegyeket ajánl: Jótékonyági Sorsjáték Kezelősege.

Legtisztább
Legjobb
Legolcsóbb

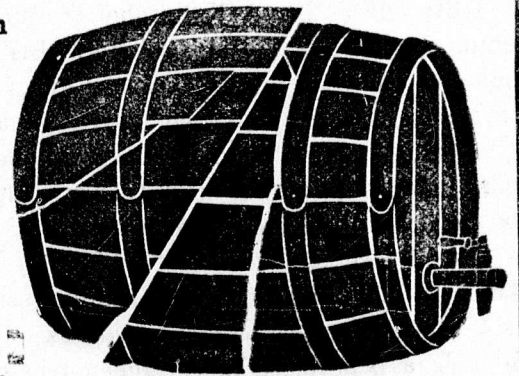
BOROK

Magyar
Hamisítatlan
Hegyi

CZEGLÉDY SÁNDORNÁL

„Zöldfa“-szálloda, Nagyvárad,

Kényelmes szobák, modern étterem, kávéház.

56 literen felül adónélkül

Olcsó árak!

56 literen felül adónélkül.

ÁR J E G Y Z É K:

Saját termésű hegyi ujbór literje kicsinyben	— frt 36 kr.	nagyban	— frt 32 kr.
1885. Nagyváradai fehér	— frt 40 kr.	„	— frt 36 kr.
1886. Érmelléki fehér	— frt 50 kr.	„	— frt 46 kr.
1886. Erdélyi fehér	— frt 40 kr.	„	— frt 32 kr.
1885. Ménesi veres	— frt 60 kr.	⁷ / ₁₀ palack	— frt 50 kr.
1886. Sashegyi veres	— frt 50 kr.	„	— frt 40 kr.
1885. Diószegi bakar	1 frt — kr.	„	— frt 80 kr.
1886. Erdélyi rizling	1 frt — kr.	„	— frt 80 kr.
1880. Szomorodni	2 frt — kr.	„	— frt 50 kr.

Lakodalmak alkalmával

és azonkívül

bankettek és társasébédek,

a legfényesebb kiállításban ugy a „Zöldfa“-szállodában, mint magánlakásokon jutányos árban elvállaltatnak.

Állandó előfizetők étkezésre elfogadtatnak.

Kétéves gyökeres, legfinomabb különféle fajú szőlővesszők kaphatók